

E-Bülten

13 Temmuz -2 Ağustos 2024

İçindekiler

- Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (SunExpress)
- Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – Ann & Robert H. Lurie Children's Hospital of Chicago
- Kurula İletilen Şikayet Ve İhbarlarda Sık Yapılan Hatalar
- KAMUOYU DUYURUSU (Veri Sorumluları Sicili Hakkında)
- Seçilmiş Güncel Gelişmeler

Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (SunExpress)

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun "Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler" başlıklı 12 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası "İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir." hükmünü amirdir.

Veri sorumlusu sıfatını haiz Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (SunExpress) tarafından Kurula iletilen veri ihlal bildiriminde özetle;

- Bir siber saldırganın, bir yönetici hesabının giriş bilgilerini ele geçirerek veri sorumlusunun kullandığı kampanya yönetim platformuna yetkisiz erişim sağladığı ve bu hesap üzerinden oltalama amaçlı e-postalar gönderdiği,
- İhlalin 15.07.2024 tarihinde gerçekleştiği ve aynı gün tespit edildiği,
- Siber saldırganın, 596.659 tekil e-posta adresine toplamda 1.986.293 e-posta gönderdiği,
- İhlalden etkilenen ilgili kişi gruplarının; çalışanlar, müşteriler ve potansiyel müşteriler olduğu,
- İhlalden etkilenen kişisel veri kategorisinin iletişim (e-posta) bilgisi olduğu,
- Siber saldırganın e-posta gönderdiği 596.659 e-posta adresinin;
 - 86 adedinin çalışanlara (mevcut ve eski çalışanlar), 249.668 adedinin müşterilere ait olduğu,
 - 346.905 e-posta adresinin ise kaynağının bilinmediği ve siber saldırgan tarafından saldırı esnasında sisteme yüklenen e-posta adresleri olduğu,
- İlgili kişilerin, veri sorumlusunun internet sitesinde (<https://www.sunexpress.com/tr-tr/verilerin-korunmasi/>) yer alan form aracılığıyla veri ihlali hakkında bilgi alabilecekleri

bilgilerine yer verilmiştir.

Konuya ilişkin inceleme devam etmekle birlikte, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18.07.2024 tarih ve 2024/1230 sayılı Kararı ile söz konusu veri ihlal bildiriminin Kurumun internet sitesinde ilan edilmesine karar verilmiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kaynak:<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7944/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-Gunes-Ekspres-Havacilik-A-S-SunExpress->

Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) –Ann & Robert H. Lurie Children's Hospital of Chicago

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler" başlıklı 12'nci maddesinin (5) numaralı fıkrası "İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir." hükmünü amirdir. Veri sorumlusu sıfatını haiz olan Ann & Robert H. Lurie Children's Hospital of Chicago tarafından Kurula iletilen veri ihlal bildiriminde özetle;

- Veri sorumlusu bünyesinde siber saldırı gerçekleşmesi sonucu siber suçluların 26-31 Ocak 2024 tarihleri arasında sistemlere erişim sağladığının tespit edildiği,
- Dünya çapında yaklaşık 791.784 kişiyle ilişkili kişisel verilerin dışarı sızdırıldığının tespit edilmiş olduğu, bu bilgilerin hastalar ve hasta yakınları, mevcut ve eski Lurie Children's ekip üyeleri ve aile üyeleri ile mevcut ve eski yüklenicilerle ilgili olduğu,
- Etkilenen verilerin kişiden kişiye değişiklik gösterdiği ve iletişim bilgileri, kimlik bilgileri veya bir hastanın sağlığı ya da tıbbi bakımıyla ilgili bilgiler olabileceği,
- İhlalden Türkiye'den etkilenen ilgili kişi sayısına ilişkin net bilgi bulunmadığı,
- İhlal ile ilgili detaylı bilgilere Lurie Children's'ın internet sitesi "<https://www.luriechildrens.org>" adresini ziyaret ederek ve sayfanın üst kısmındaki "Cybersecurity Matter" linki üzerinden ulaşılabileceği

bilgilerine yer verilmiştir.

Konuya ilişkin inceleme devam etmekle birlikte, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 10.07.2024 tarih ve 2024/1291 sayılı Kararı ile söz konusu veri ihlali bildiriminin Kurumun internet sitesinde ilan edilmesine karar verilmiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kaynak:<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7977/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-Ann-Robert-H-Lurie-Children-s-Hospital-of-Chicago>

Kurula İletilen Şikayet Ve İhbarlarda Sık Yapılan Hatalar

Veri Sorumlusuna Başvuru Yolunun Tüketilmemesi

Kanunun "Veri sorumlusuna başvuru" başlıklı 13 üncü maddesinin birinci fıkrası "İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir." ve "Kurula şikayet" başlıklı 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası "13 üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamaz." gereği, Kurula şikâyet yoluna başvurulması için öncelikle veri sorumlusuna başvuru yolunun tüketilmesi gerekmektedir. Veri sorumlusuna başvuru yolu tüketilmeden Kurula şikâyet yoluna gidilememektedir. Bu kapsamda, veri sorumlusuna başvuru yapılmadan iletilen şikayetler usul şartını taşıması nedeniyle reddedilmektedir.

Vekil Aracılığıyla Yapılan Şikâyette/İhbarda Vekaletname Puluna Yer Verilmemesi

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 27 nci maddesinde "Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir. Ödenecek kredinin kaynağı; avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracağı pul bedelleri ile geri ödemedenden gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. Avukatlarca vekaletname sunulan merciler, pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname ve örneklerini kabul edemez. Gerektiğinde ilgiliye on günlük süre verilerek bu süre içinde pul tamamlanmadıkça vekaletname işleme konulamaz." hususları yer almaktadır. Ayrıca Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin "Vekaletname Örneği ve Yetki Belgesi" başlıklı 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında da vekalet pulu yapıştırılmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Bu çerçevede, Kurula sunulan pul yapıştırılmamış veya pulu olmayan vekaletname ve örnekleri kabul edilmemektedir.

Vekil Aracılığıyla Yapılan Şikâyet/İhbar Başvuru Ekinde İlgili Kişiyeye Ait Vekâletname Örneğinin Eksiksiz Bir Şekilde ve/veya Süresine Dikkat Edilerek Sunulmaması

• Bir vekil aracılığıyla Kurula iletilen şikâyet veya ihbarlarda ilgili kişiyeye ait söz konusu vekaletnamenin tam ve okunaklı olarak eksiksiz şekilde sunulması, • Vekaletnamenin süreli olması durumunda, ilgili kişilerin vekilleri tarafından Kurula iletilen şikâyetlerde ve veri sorumlusuna yapılan başvurularda vekaletnamenin veri sorumlusuna başvuru ve Kurula şikâyet tarihinde geçerli olması, güncel vekaletname suretinin gönderilmesi gerekmektedir.

Veri Sorumlusuna Yapılmış Başvuruya ve Gerekmesi Halinde Başvuru Yöntemine İlişkin Bilgi ve Belgeye Yer Verilmemesi Kanununun

“Veri sorumlusuna başvuru” başlıklı 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında; “İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir” hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, bahse konu maddeye dayanılarak hazırlanan Tebliğin “Başvuru usulü” başlığını taşıyan 5 inci maddesinin birinci fıkrasında “İlgili kişi, Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen hakları kapsamında taleplerini, yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlusuna iletir” hükmü ile veri sorumlusuna yapılacak başvuru yöntemleri belirlenmiştir. Bu çerçevede, veri sorumlusuna yapılan başvurunun Tebliğde belirtilmeyen yöntemler aracılığıyla yapılması akabinde Kurula iletilen şikâyetler usul şartını taşımaması nedeniyle reddedilmektedir. Ancak belirtilmelidir ki; Tebliğde belirtilmeyen yöntemler aracılığıyla veri sorumlusuna yapılan başvuruya, veri sorumlusu tarafından ilgili kişilerin şikâyet içeriğine ilişkin cevap verilmesi halinde Kurula iletilen şikâyetler esas açısından değerlendirilebilmektedir. Diğer taraftan, Kurula şikâyette bulunmadan önce Kanun ve Tebliğ hükümleri uyarınca veri sorumlusuna yapılmış başvuruya ilişkin ve gerekmesi halinde örneğin, bir elektronik posta veya uygulama aracılığıyla veri sorumlusuna başvuru yapıldıysa bu yöntemin Tebliğde sayılan yöntemlerle yapılıp yapılmadığını gösterir şekilde anlaşılır ve kanıt niteliğinde sunulmasını teminen buna dair bilgi ve belgelere yer verilmelidir.

Kurula İletilen Şikayet Ve İhbarlarda Sık Yapılan Hatalar yazısının devamını linkten inceleyebilirsiniz

Kaynak: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7943/Kurula-Iletilen-Sikayet-ve-Ihbarlarda-Sik-Yapilan-Hatalar>

iletilmediği bir başvuru usulüne uygun yapılmış sayılmayacaktır.

Veri Sorumlusuna Yapılan Başvuruların Ad, Soyad, T.C. Kimlik No., Yabancılar İçin Uyuğu, Pasaport Numarası veya Varsa Kimlik Numarası, Tebligata Esas Yerleşim Yeri veya İş Yeri Adresi, Varsa Bildirime Esas Elektronik Posta Adresi, Telefon ve Faks Numarası ve Talep Konusu İçermemesi

Tebliğin "Başvuru Usulü" başlıklı 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında başvuruda bulunması zorunlu unsurlar sayılmıştır. Buna göre veri sorumlusuna yapılan başvurularda; ad, soyad, T.C. kimlik no., yabancılar için uyuğu, pasaport numarası veya varsa kimlik numarası, tebligata esas yerleşim yeri veya iş yeri adresi, varsa bildirime esas elektronik posta adresi, telefon ve faks numarası ve talep konusu yer almalıdır.

Veri Sorumlularının KEP Adresine, KEP Niteliğine Haiz Olmayan Elektronik Posta Aracılığıyla Başvuru Yapılması

KEP, resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun, uluslararası standartlarda ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına imkân sağlayan bir sistem olarak tanımlanmaktadır¹. Önemle belirtmek gerekir ki, KEP sisteminden diğer genel elektronik posta adreslerine ileti gönderimi söz konusu olmadığı gibi diğer sistemlerden de KEP sistemine ileti gönderimi mümkün değildir².

Tebliğ uyarınca, veri sorumlusuna başvuru sırasında uygulanabilecek yöntemlerden bir tanesi de KEP adresinin kullanımudur.

Ancak ilgili kişilerin sıkça yaptığı hatalardan birisi de veri sorumlusunun KEP adresine, standart elektronik posta aracılığıyla başvuru

¹ <https://pttkep.gov.tr/sikca-sorulan-sorular/#1587459664637-a0b15b0d-41bc, s.e.t.18.12.2023>

² <https://www.btk.gov.tr/kep-e-iliskin-sikca-sorulan-sorular, s.e.t.18.12.2023>

yapılmaya çalışılmasıdır. Bu şekilde ileti göndermek istenildiğinde ilgili kişiler, "Teslim tamamlanmadı." ve "Adres bulunamadı." gibi uyanlarla karşılaşabilmektedir. Dolayısıyla, ilgili kişilerin başvurularını veri sorumlusunun KEP adresine iletmek istemeleri halinde mutlaka bir KEP adresi kullanarak söz konusu başvurularını yapmaları gerekmektedir.

Veri Sorumlularının İnternet Sitesinde Yer Alan Kişisel Verilerle İlgili Kısımların Kontrol Edilmeden Başvuruların Gerçekleştirilmiş Olması

Veri sorumlusuna başvuru yapılmadan önce, bahse konu veri sorumlusunun bir internet sitesine sahip olup olmadığının kontrol edilmesi önem arz etmektedir. Böyle bir internet sitesinde veri sorumlusu; **aydınlatma metni veya kişisel verilerle ilgili diğer bir kısımda, kendisine yapılacak başvurularda hangi yöntemlerin izlenmesi gerektiğini açıklamış olabilir. Söz konusu yöntemlerin izlenmesi, veri sorumlusuna başvurunun sağlıklı bir biçimde yapılmasını sağlayacaktır.**

Ayrıca, **veri sorumluların internet sitesinde yer alan genel nitelikli "iletişim formu"ndan yapılan başvuruların Kanuna ve Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğe uygun bir başvuru olmadığının belirtilmesi önem arz etmektedir.**

Şikâyetin/İhbarın İlgili Kişi Olarak Addedilmeyecek Tüzel Kişinin Verilerinin Korunmasına Yönelik Bir Talep İçermesi

Kanunun "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde Kanun hükümlerinin **kişisel verileri işlenen gerçek kişiler** ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı hüküm altına alınmış, "Tanımlar"

başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde ilgili kişi, kişisel verisi işlenen **gerçek kişi**; (d) bendinde kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir **gerçek kişiye** ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır.

Diğer taraftan, Kanunun ilgili kişilerin haklarının düzenlendiği 11 inci maddesi kapsamındaki hakların da gerçek kişiye ait kişisel verileri kapsadığı ve bu hakkın da bizzat ilgili kişi veya vekil/yasal temsilci tarafından kullanılabilmesi anlaşılmaktadır.

Bundan hareketle ilgili kişilerin şikâyet veya ihbarlarında Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında "**ilgili kişi**" olarak addedilmeyecek tüzel kişilerin verisinin korunmasına yönelik taleplerin iletilmesi halinde, Kanunun 2 nci maddesi kapsamında tüzel kişilerin verilerinin koruma altına alınmadığı hususları göz önünde bulundurularak, söz konusu taleplerin Kanun kapsamına girmediğini vurgulamak gerekmektedir.

Şikâyetin/İhbarın Ölmüş Kişilerin Verilerinin Korunmasına Yönelik Bir Talep İçermesi

Kanunun "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde Kanun hükümlerinin **kişisel verileri işlenen gerçek kişiler** ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı hüküm altına alınmış, "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde ilgili kişi, kişisel verisi işlenen **gerçek kişi**; (d) bendinde kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir **gerçek kişiye** ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır.

Diğer taraftan, Kanunun ilgili kişilerin haklarının düzenlendiği 11 inci maddesi kapsamındaki hakların da gerçek kişiye ait kişisel

KAMUOYU DUYURUSU (Veri Sorumluları Sicili Hakkında)

Bilindiği üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (Kanun) 16 ncı maddesinde yer alan "(1) Kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur. (2) "Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır." hükmüne göre kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının Veri Sorumluları Siciline (Sicil/VERBİS) kayıt ve bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır.

Ayrıca, Kanun'un Geçici 1 inci maddesinde yer alan "Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır." hükmü uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulunun (Kurul) 11.03.2021 tarihli ve 2021/238 sayılı Kararı gereği istisna kapsamında olmayan tüm veri sorumlularının 31.12.2021 tarihine kadar Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmiş olması gerekmektedir.

Öte yandan Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "(ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası verilir." hükmü ile aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir." hükmü gereği Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen veri sorumluları hakkında Kurul tarafından re'sen inceleme yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğü bulunduğu tespit edilen yaklaşık 130.600 veri sorumlusundan bu yükümlülüğünü yerine getirmediği tespit edilen yaklaşık 16.350 veri sorumlusu hakkında Kurul tarafından Kanun'un 18'inci maddesi uyarınca VERBİS incelemesi yapılmasına ve yapılan inceleme sonucunda yıllık mali bilanço aktif toplamı tutarlarına göre hazırlanan algoritma tablosu temel alınarak idari para cezası uygulanmasına devam edilmektedir.

Söz konusu incelemeler akabinde, Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğü olduğu halde bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen yurtiçinde ve yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularına Kurul tarafından, 01.08.2024 tarihi itibarıyla 503.935.000 TL idari para cezası düzenlenmiş olup kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına da disiplin hükmü uygulanmıştır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kaynak:<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7980/KAMUOYU-DUYURUSU-Veri-Sorumlulari-Sicili-01082024>

Seçilmiş Güncel Gelişmeler

- "Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 10.07.2024 tarih ve 32598 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı[1]. Diğer yandan, Kurumumuz tarafından hazırlanarak kamuoyu görüşüne açılan standart sözleşme ve bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin taslak dokümanlar hakkında Kurumumuza iletilen görüşler gözden geçirilmiş olup; Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 04/06/2024 tarihli ve 2024/959 sayılı kararı ile kabul edilen kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasında kullanılacak standart sözleşme metinleri, bağlayıcı şirket kuralları başvuru formları ve bağlayıcı şirket kurallarında bulunması gereken temel hususlara ilişkin yardımcı kılavuzlara Kurumumuzun internet sitesi üzerinden ulaşılması mümkündür[2].
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e uygun biçimde şikâyet ve/veya ihbarların Kişisel Verileri Koruma Kuruluna iletilmesi ve ilgili kişilerin bilgilendirilmesi amacıyla Kurumumuz tarafından hazırlanmış olan "Kurula İletilen Şikâyet ve İhbarlarda Sık Yapılan Hatalar" başlıklı doküman yayımlandı[3].
- AB Yapay Zekâ Yasası (2024/1689), 12.07.2024 tarihli AB Resmî Gazetesi'nde yayımlandı[4]. Bahse konu Yasa, AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmasını takip eden yirminci günde yürürlüğe girecek olup yürürlüğe girmesinin ardından kademeli bir yaklaşımla 36 ay içerisinde tam olarak uygulanmasına geçilecektir. Yapay zekânın potansiyel risklerini ve bu teknolojinin toplum üzerindeki etkilerini ele almak amacıyla oluşturulan, dünya genelinde yapay zekâyâ ilişkin kapsamlı ilk yasal çerçeve olan bu düzenlemenin getirdiği temel kurallar ile yapay zekâ sistemlerinin temel haklara, güvenliğe ve etik ilkelere saygı göstermesini sağlamak ve etkili yapay zekâ modellerinin risklerini ele alarak Avrupa'da ve ötesinde güvenilir yapay zekânın teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

*Ülkemizin Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2025 Eylem Planı yayımlandı[5].

* İspanya Veri Koruma Otoritesi (AEPD) ile Avrupa Veri Koruma Denetçisi (EDPS), nörolojik verilerin işlenmesinin bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması açısından ortaya çıkarabileceği zorlukların ele alındığı bir çalışma yayımladı[6]. Bu kapsamda bahse konu çalışmada; nörolojik veriden ne anlaşılması gerektiği, bu verilerin işlenme şekilleri, bu verilerin işlenmesinin veri koruma hukuku açısından ortaya çıkarabileceği zorluklar ile bu alana ilişkin olarak önümüzdeki süreçte karşılaşılabilecek gelişmeler gibi hususlar ele alınmaktadır.

* Dünya Ekonomik Forumu, yükselmekte olan on teknolojinin incelendiği serinin bu yılki sayısını yayımladı[7]. Yapay zekâ ve bağlantılı teknolojilerdeki atılımların öne çıkarıldığı çalışmada, diğer yandan çevresel sürdürülebilirliği artıran teknolojilere de yer verilmekte ve bu çalışmada ele alınan teknolojilerin inovasyonu ve küresel iş birliğini güçlendirerek dünyayı daha iyi bir hale getirmeyi amaçladığı belirtilmektedir. Bu çerçevede raporda yer verilen teknolojiler şunlardır:

- Bilimsel keşif için yapay zekâ
- Mahremiyet artırıcı teknolojiler
- Yeniden yapılandırılabilir zeki yüzeyler
- Yüksek irtifa platform istasyonları
- Entegre algılama ve iletişim
- İnşa edilmiş dünya için sürükleyici/sarmal teknoloji
- Elastokalorikler
- Karbon yakalayan mikroorganizmalar
- Alternatif hayvan yemleri
- Nakil için genomik

* New York'ta, sosyal medya platformlarının "bağımlılık yapıcı" algoritmik içeriklerinin, ebeveynlerinin rızası olmaksızın 18 yaş altındaki kullanıcılara gösterilmesini yasaklayan Yasa kabul edildi[8]. Ayrıca, internet sitelerinin reşit olmayan kullanıcıların kişisel verilerini toplamasını ve satmasını kısıtlayan Yasa tasarısı da onaylandı. Bu çerçevede bahse konu düzenlemeler, gençlerin ruh sağlığını koruma ve onlar için daha güvenli bir dijital ortam yaratma çabalarında tarihi bir adım olarak nitelendirildi.

* Avrupa Komisyonu, Meta'nın "ödeme veya rıza" reklam modelinin Dijital Pazarlar Yasası'na uygun olmadığına dair ön bulguların Şirket'e bildirildiğini duyurdu[9].

Hatırlanacak olursa 2023 yılının kasım ayı içerisinde Meta, AB'deki Facebook ve Instagram kullanıcılarının şu iki seçenekten birini seçmek zorunda olduğu bir ikili "ödeme veya rıza" teklifini sundu: (i) Bu sosyal ağların reklamsız bir sürümüne aylık ücret karşılığında abonelik veya (ii) Bu sosyal ağların kişiselleştirilmiş reklamlar içeren versiyonlarına ücretsiz erişim.

Diğer yandan, Dijital Pazarlar Yasası'nın 5(2) maddesi uyarınca; geçit bekçilerinin, belirlenmiş ana platform hizmetleri ile diğer hizmetler arasında kişisel verilerini birleştirmek için kullanıcılardan rıza istemesi gerekmektedir. Kullanıcının rıza vermeyi reddetmesi durumunda ise kullanıcının daha az kişiselleştirilmiş olmakla birlikte eş değer bir alternatif hizmete erişim sağlayabilmesi gerekmekte olup geçit bekçileri, hizmetin veya belirli işlevlerin kullanımını kullanıcıların rızasına bağlı kılamayacaktır.

Konuya ilişkin olarak Komisyon tarafından yapılan açıklamada; Şirket tarafından sunulan iki seçeneğin, kişisel verilerinin birleştirilmesine rıza gösterme konusunda kullanıcıları zorladığı ve Meta'nın sosyal ağlarının daha az kişiselleştirilmiş fakat eş değer bir sürümünün sunulmadığı belirtildi. Dijital Pazarlar Yasası'nın anılan maddesinin ihlal edildiği yönündeki ön görüşün nihai olarak doğrulanması durumunda Komisyon, Meta'nın modelinin ilgili maddeye uymadığını belirten bir karar alacak ve Şirket'in dünya genelinde sahip olduğu cironun %10'una kadar para cezası uygulayabilecektir. Tekrarlanan ihlaller durumunda bu cezalar %20'ye kadar çıkabilecek ve sistematik uyumsuzluk durumunda ise birtakım ek yaptırımlar uygulanabilecektir.

- Küresel Gizlilik Uygulama Ağı (GPEN), kullanıcıların gizlilik tercihlerini etkilemek üzere aldatıcı tasarım kullanımına ilişkin bulgularını yayımladı[10]. Uluslararası Tüketiciyi Koruma ve Uygulama Ağı'nın (ICPEN) yanı sıra dünya genelindeki 26 veri koruma otoritesi ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilen ve bu kapsamda 1.000'den fazla internet sitesi ve mobil uygulamayı içeren küresel taramada;
- Aldatıcı tasarım modellerinin, kullanıcılardan daha fazla kişisel veri toplanmasıyla sonuçlanabilecek seçeneklere yönlendiren özellikler kullandığı,
- Gizlilik politikalarının %89'undan daha fazlasının uzun olduğu veya bunlarda üniversite eğitimi almış kişilere uygun karmaşık bir dil kullanıldığı,
- İnternet sitelerinin ve uygulamaların %42'sinde kullanıcıların gizlilikleri ile ilgili kararlarını etkilemek için duygu yüklü bir dil kullanılırken; %57'sinde gizliliğin en az korunacağı seçeneğin en belirgin ve seçmesi en kolay seçenek olarak sunulduğu,
- İnternet sitelerinin ve uygulamaların %35'inde, kullanıcıların hesaplarını silme yönündeki niyetlerini sürekli bir şekilde yeniden düşünmelerinin istendiği,
- Vakaların yaklaşık %40'unda, gizlilik seçeneklerine veya gizlilik bilgilerine erişimde engeller ile karşılaşıldığı,
- İnternet sitelerinin ve uygulamaların %9'unda, kullanıcıların hesaplarını silmeye çalışırken, hesaplarını açarken sağlamaları gerekenden daha fazla kişisel veri sağlamalarının zorunlu kılındığı yönünde bulgulara ulaşıldı.

Bu bağlamda kuruluşları, gizliliği koruyan tasarım ve varsayılan ayarlar geliştirmeye teşvik eden GPEN;

- Gizlilik seçeneklerine vurgu yapılması,
- Gizlilik seçimlerinin adil ve şeffaf bir şekilde sunulmasını sağlamak üzere nötr bir dil ve tasarım kullanılması,
- Gizlilik bilgilerini bulmak, oturumu kapatmak veya bir hesabı silmek için daha az tıklama yapılmasının sağlanması,
- "Tam zamanında" bağlamsal olarak ilgili rıza seçeneklerinin kullanıcılara sunulması yönünde önerilerde bulundu.

[1]<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/07/20240710.pdf>, 10.07.2024.

[2]<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7938/Standart-Sozlesmeler-ve-Baglayici-Sirket-Kurallarina-Iliskin-Dokumanlar-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>, 10.07.2024.

[3]<https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/1e53f778-0973-4105-86d9-33b50ed69ce7.pdf>, Temmuz 2024.

[4]https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401689, 12.07.2024.

[5]<https://cbddo.gov.tr/duyurular/6846/ulusal-yapay-zeka-stratejisi-2024-2025-eylem-plani-yayimlandi>, 24.07.2024.

[6]https://www.edps.europa.eu/system/files/2024-06/techdispatch_neurodata_en.pdf

[7]<https://www.weforum.org/publications/top-10-emerging-technologies-2024/>, 25.06.2024.

[8]<https://www.reuters.com/world/us/new-york-lawmakers-pass-measure-protect-youths-social-media-2024-06-08/>, 08.06.2024.

[9]https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3582, 01.07.2024.

[10]<https://www.privacyenforcement.net/content/2024-gpen-sweep-deceptive-design-patterns>, 09.07.2024.

Kaynak:<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7978/Secilmis-Guncel-Gelismeler>